
ОБЩЕСТВЕНИ НАГЛАСИ ДЕКЕМВРИ 2010

ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Реализация на изследването	Алфа Рисърч ООД
Период на провеждане	4 – 12 Декември 2010
Представителност	За пълнолетното население на страната
Обем на извадката	1002 ефективни интервюта
Метод на формиране на извадката	Квота въз основа на признаците възраст, пол, образование и тип на населеното място
Метод на набиране на информацията	Пряко стандартизирано интервю по домовете на интервюираните лица

I. ОСНОВНИ ТЕНДЕНЦИИ В ОТНОШЕНИЕТО КЪМ УПРАВЛЯВАЩИТЕ

Най-силен отпечатък върху образа и доверието към ГЕРБ през последните месеци на 2010 оставят поредицата от скандали, свързани пряко или косвено с лица от управляващата партия. В резултат, за първи път откакто ГЕРБ пое властта, се забелязват признаци на ерозия в моралния кредит на доверие, който преди година и половина избирателите дадоха на партията на Бойко Борисов. Това показват данните от редовното тримесечно проучване на Социологическа агенция Алфа Рисърч, проведено в периода 4 – 12 декември 2010г.

СЪБИТИЯ С ОТРИЦАТЕЛЕН ОБЩЕСТВЕН ОТЗВУК

Своеобразната класация на анти-събитията, оказали най-негативно влияние върху общественото мнение, се води от групата на 16-те депутати, които напуснаха гласуването в Народното събрание, за да получат скъпи мобилни телефони. Отрицателният отзвук от медийния експеримент е огромен и достига до 70% от българите. На второ място, с 67% се нарежда сагата около бившия директор на Фонд Земеделие Калина Илиева. На трето, с 51%, разкритията около имотите на Цветан Цветанов и Андрей Иванов. 43% поставят в групата на рушащите доверието към управляващите скандали скъпоструващото пътуване на българска културна делегация начело с министър Вежди Рашидов във Венеция за награждаването на филма на Мишел Бонев, предизвикало разследване от италианската прокуратура.

Втора ос от негативни обществени реакции се формира около предизвикалото бурни дебати и протести управление на парите за здраве. 55% оценяват отрицателно решението на правителството да прехвърли част от резерва на Здравната каса към националния бюджет, 46% се солидаризират с лекарските протести.

СЪБИТИЯ С НАЙ-СИЛЕН ЕФЕКТ ВЪРХУ ОБРАЗА НА КАБИНЕТА

Събития с положителен обществен отзвук

Избирането на Кристилина Георгиева за еврокомисар и европеец на годината	67%
Започналото събаряне на незаконни строежи	46%

Събития с отрицателен обществен отзвук

16-те депутати, които напуснаха гласуването в Парламента, за да получат безплатно скъпи мобилни телефони	70%
Скандалите около бившия директор на Държавен фонд земеделие Калина Илиева	67%
Решението на правителството да прехвърли част от резерва на Здравната каса към националният бюджет	55%
Разкритията около имотите на министър Цветан Цветанов и председателя на столичния общински съвет Андрей Иванов	51%
Скандалът с пътуването на българската културна делегация, начело с министър Вежди Рашидов на кинофестивала във Венеция	43%

Събития с противоречив обществен отзвук

Споразуменията с Русия за строежа на АЕЦ Белене и Южен поток	39% / 42%
--	-----------

СЪБИТИЯ С ПОЛОЖИТЕЛЕН И ПРОТИВОРЕЧИВ ОБЩЕСТВЕН ОТЗВУК

Позитивите за имиджа на ГЕРБ през последните месеци идват основно от избирането на Кристилина Георгиева за еврокомисар и европеец на годината (67%) и от започналото събаряне на незаконни строежи (46%) след години на държавно толерирано беззаконие.

Подписаните споразумения с Русия за строежа на Южен поток и на АЕЦ Белене предизвикват противоречиви реакции в обществото. Около една трета от българите ги оценяват положително, но над 40% се въздържат от определено мнение, преди да станат ясни повече детайли по проектите.

Изследването показва, че общественото мнение реагира много по-силно и остро на казуси, свързани с моралните стандарти на политическия елит, отколкото на чисто експертни и политически теми. В резултат от активизацията и динамиката на обществените нагласи настъпват съществени промени в оценката за ключови министри от кабинета Борисов.

ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

	X.10	XII.10	■ Отрицателно ■ Положително	
Росен Плевнелиев	(16,7)	(27,3)	3,5%	30,8%
Цветан Цветанов	(37,5)	(25,5)	9,4%	34,9%
Николай Младенов	(10,9)	(13,0)	3,2%	16,2%
Мирослав Найденов	(13,2)	(8,1)	10,1%	18,2%
Трайчо Трайков	(-7,2)	(2,7)	8,6%	11,3%
Томислав Дончев	(5,1)	(2,7)	5,0%	7,7%
Свилен Нейков	(3,6)	(2,0)	4,1%	6,1%
Божидар Димитров	(-1,3)	(0,8)	8,8%	9,6%
Аню Ангелов	(-0,4)	(-0,7)	7,2%	6,5%
Александър Цветков	(-1,1)	(-1,4)	5,4%	4,0%
Сергей Игнатов	(-0,9)	(-7,0)	12,7%	5,7%
Маргарита Попова	(-2,7)	(-7,4)	10,6%	3,2%
Нона Караджова	(-9,1)	(-10,8)	14,7%	3,9%
Вежди Рашидов	(-3,9)	(-12,1)	18,9%	6,8%
Стефан Константинов	-	(-12,6)	15,8%	3,2%
Тотю Младенов	(-17,7)	(-20,0)	24,5%	4,5%
Симеон Дянков	(-15,9)	(-23,2)	33,5%	11,3%

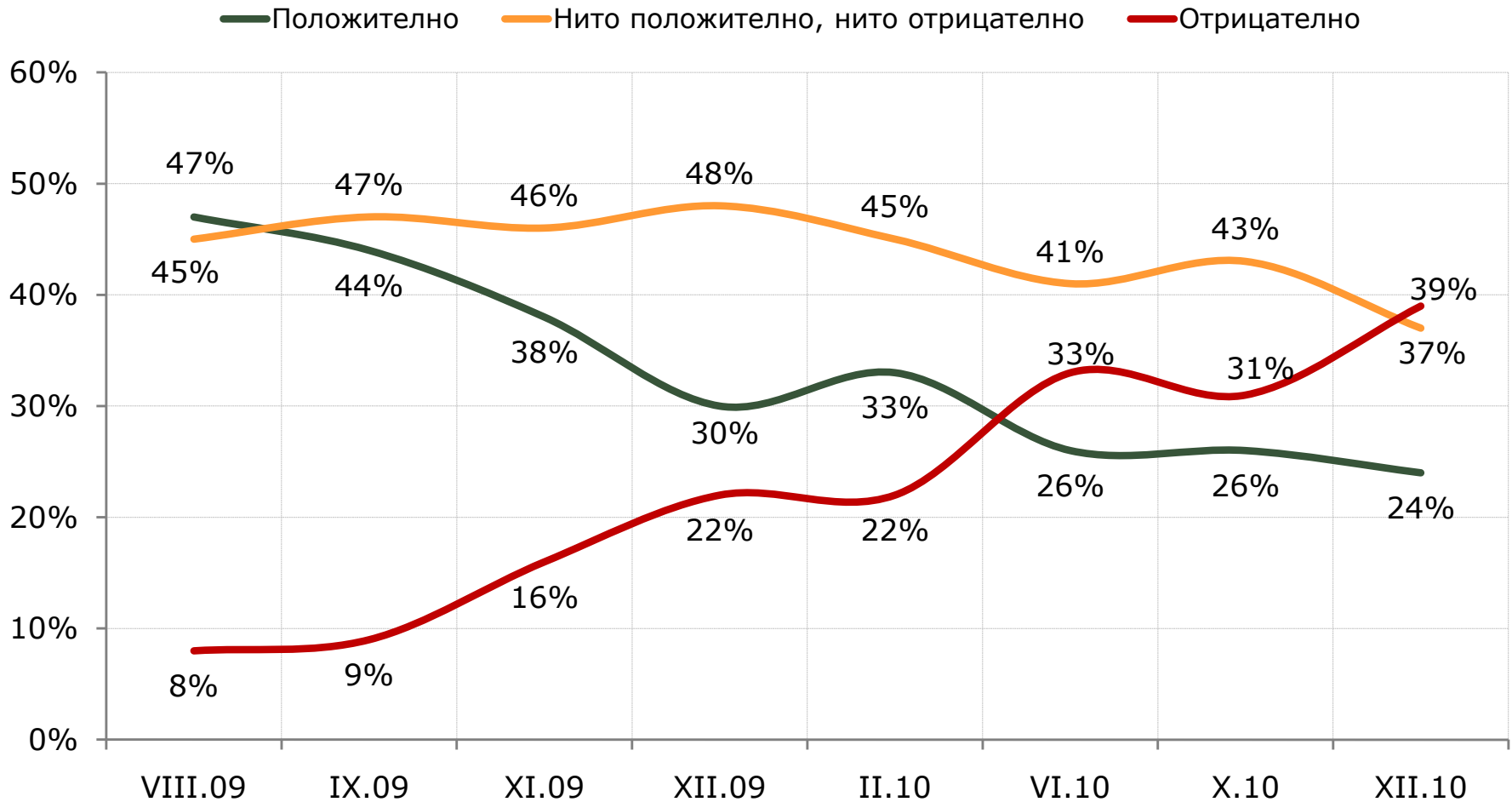
ИНДЕКС ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТРИТЕ

С ръст от 11 на сто Росен Плевнелиев получава най-висок индекс на доверие (измерен като разлика между положителните и отрицателните оценки за дейността му) и през декември за първи път Цветан Цветанов слиза от първото място в рейтинга на министрите. Въпреки че вътрешният министър продължава да бъде най-харесваният представител на кабинета, критичните настроения към него нарастват. Сумарно той бележи спад от 12 на сто в личния си индекс на доверие, и с тези стойности заема второто място. Разместване е налице и при третото и четвъртото място. Скандалите около Калина Илиева костват на Мирослав Найденов 5% спад и така той остава на статистически значима дистанция след външния министър Николай Младенов. Външният министър продължава тенденцията от предишните месеци на ръст в позитивните оценки за дейността си.

За силата, с която отекват скандалите по българските политически върхове говори и сригът в доверието към културния министър Вежди Рашидов. Негативните оценки за дейността му достигат 19%, което е рядкост за културен министър, а индексът му на доверие спада с почти 8 на сто. Проблемите около финансирането на университетите и БАН носят негативи и на министър Сергей Игнатов (спад от 7%). В месеците обаче, когато се дебатираше и приемаше бюджета за 2011г., най-големите негативи се концентрират във фигурата на финансовия министър Симеон Данков.

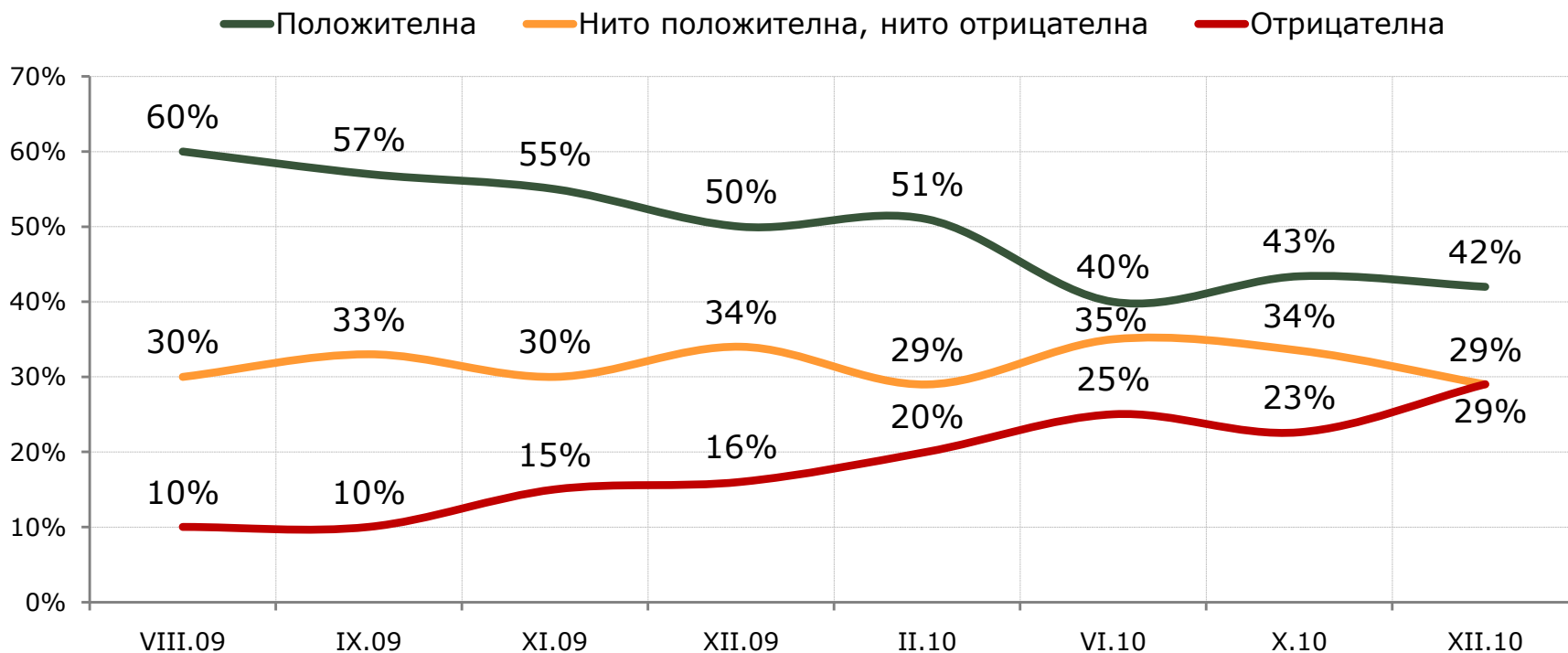
Освен Росен Плевнелиев и Николай Младенов, третият министър с позитивна тенденция е Трайчо Трайков, на когото симпатизира значителна част от бизнеса и висококвалифицираните служители от големите градски центрове.

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО

Спадът в доверието, който се наблюдава при по-голяма част от министрите закономерно води и до спад в цялостната подкрепа за правителството. Започналото през юни обръщане на положителните и отрицателните оценки за дейността на кабинета се засилва. През декември негативните мнения (39%) вече значително преобладават над позитивните (24%). Освен това, за първи път резервът от пасивни поддръжници на управлението достига по-ниски стойности от тези на критиците на правителството. Динамиката в позициите на тази голяма група хора, която мени мнението си в зависимост от доминиращите в обществото настроения, е особено симптоматична за промяната в социалния климат и това трябва да се приема като сериозен сигнал за управлението.

ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ БОЙКО БОРИСОВ

Макар по-слабо изразена, аналогична е тенденцията и при министър-председателя. Положителните оценки за дейността му продължават бавно да намаляват, но балансът остава позитивен (42% положителни оценки срещу 29% отрицателни). Интересното тук, също както и при правителството е, че мобилните, изчакващи избиратели, които доскоро не изразяваха ясно определено мнение, започват да преминават в групата на критиците на премиера.

Измерена в проценти, негативната динамика в отношението към министри, кабинет и премиер не е особено голяма. Тя се движи между 5 и 9 на сто, като най-голяма е амплитудата в оценките за отделните министри. Много по-съществена е качествена промяна във възприятията за управляващите и управлението. От доминиращо позитивна тя започва да преминава в критична. В равносметката за управлението на ГЕРБ до този момент е налице същият малък, но симптоматичен обрат – 46% доволни, срещу 51% недоволни. Честата промяна в позициите и скандалите от последните месеци в редица сфери ерозират в най-голяма степен доверието към кабинета. От своя страна, липсата на убедителна морална алтернатива, удържа подкрепата за управлението в достатъчно високи граници.

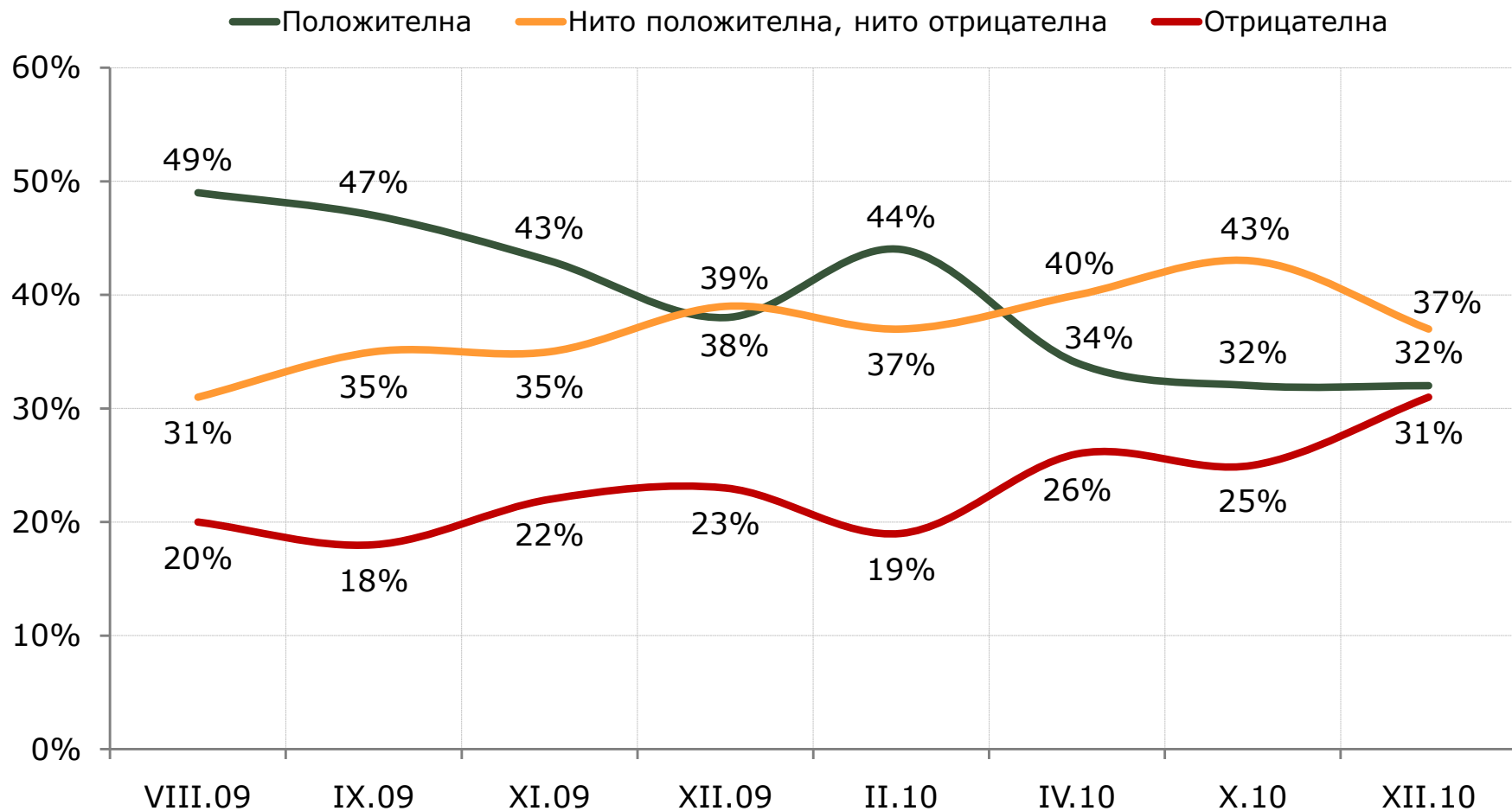
Симптоматично е, че една от най-активните политически фигури през периода, президентът Георги Първанов, продължава да губи обществена подкрепа и ножицата между доверие и недоверие плътно се затваря (32% положителни оценки, срещу 31% отрицателни). Ръстът на негативните мнения идва отчасти и от левите избиратели, като реакция на формирането на конкурентния на БСП политически проект АБВ.

УДОВЛЕТВОРЕНОСТ ОТ УПРАВЛЕНИЕТО НА ГЕРБ

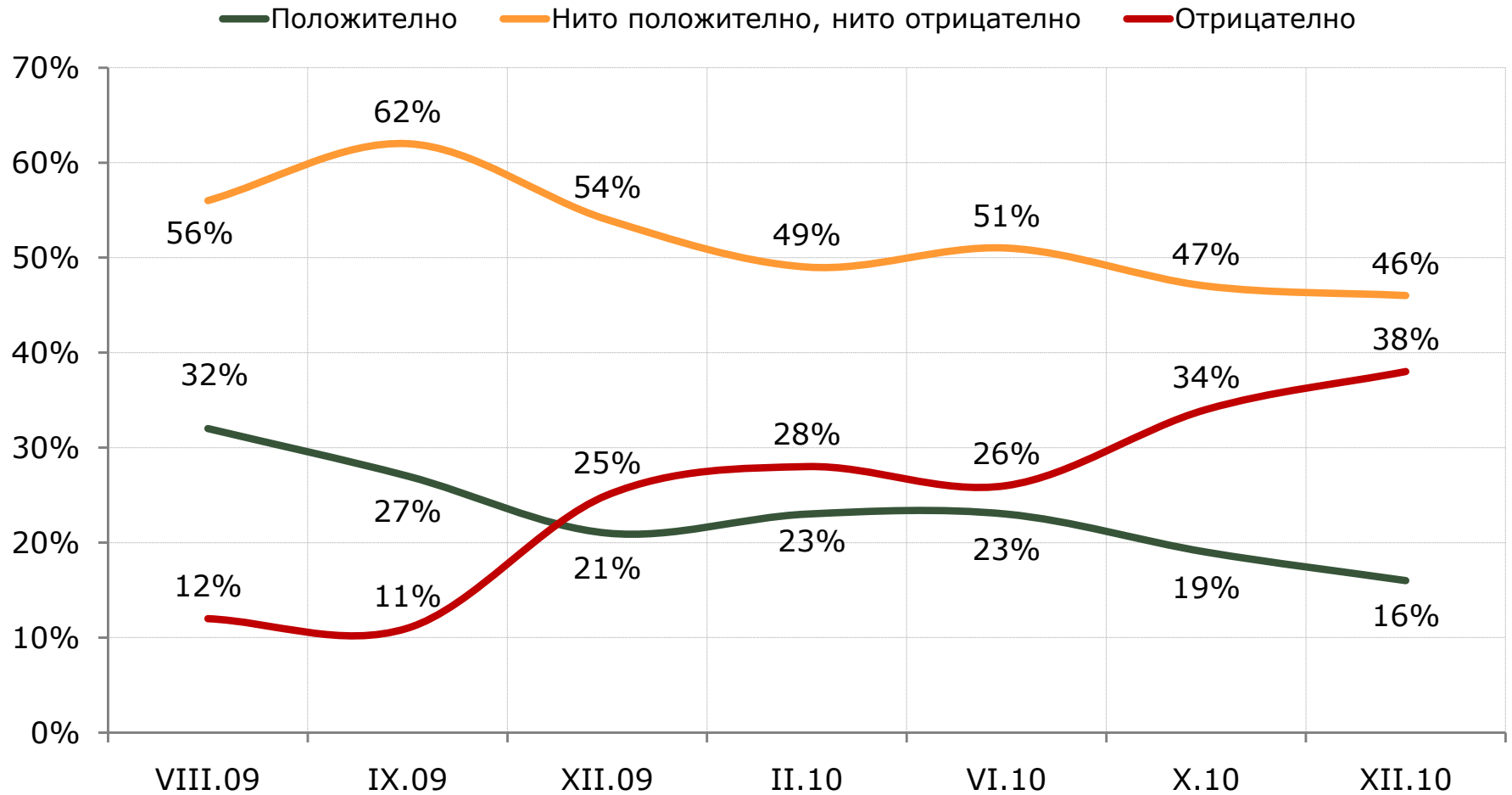
Като цяло, доволни ли сте от управлението на ГЕРБ до този момент?

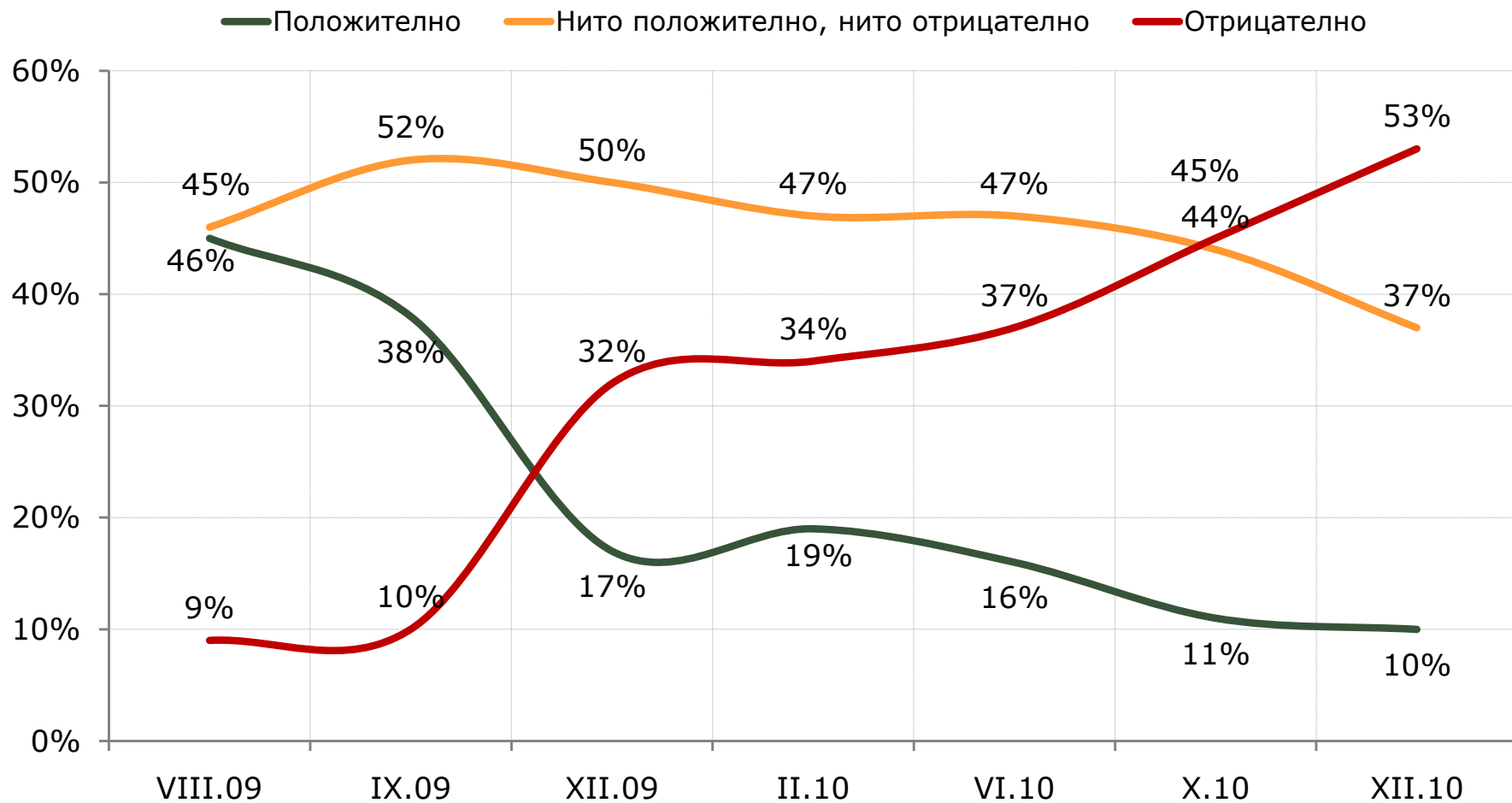
ОЦЕНКА ЗА ДЕЙНОСТТА НА ПРЕЗИДЕНТА ГЕОРГИ ПЪРВАНОВ

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПАРЛАМЕНТА - ЦЕЦКА ЦАЧЕВА

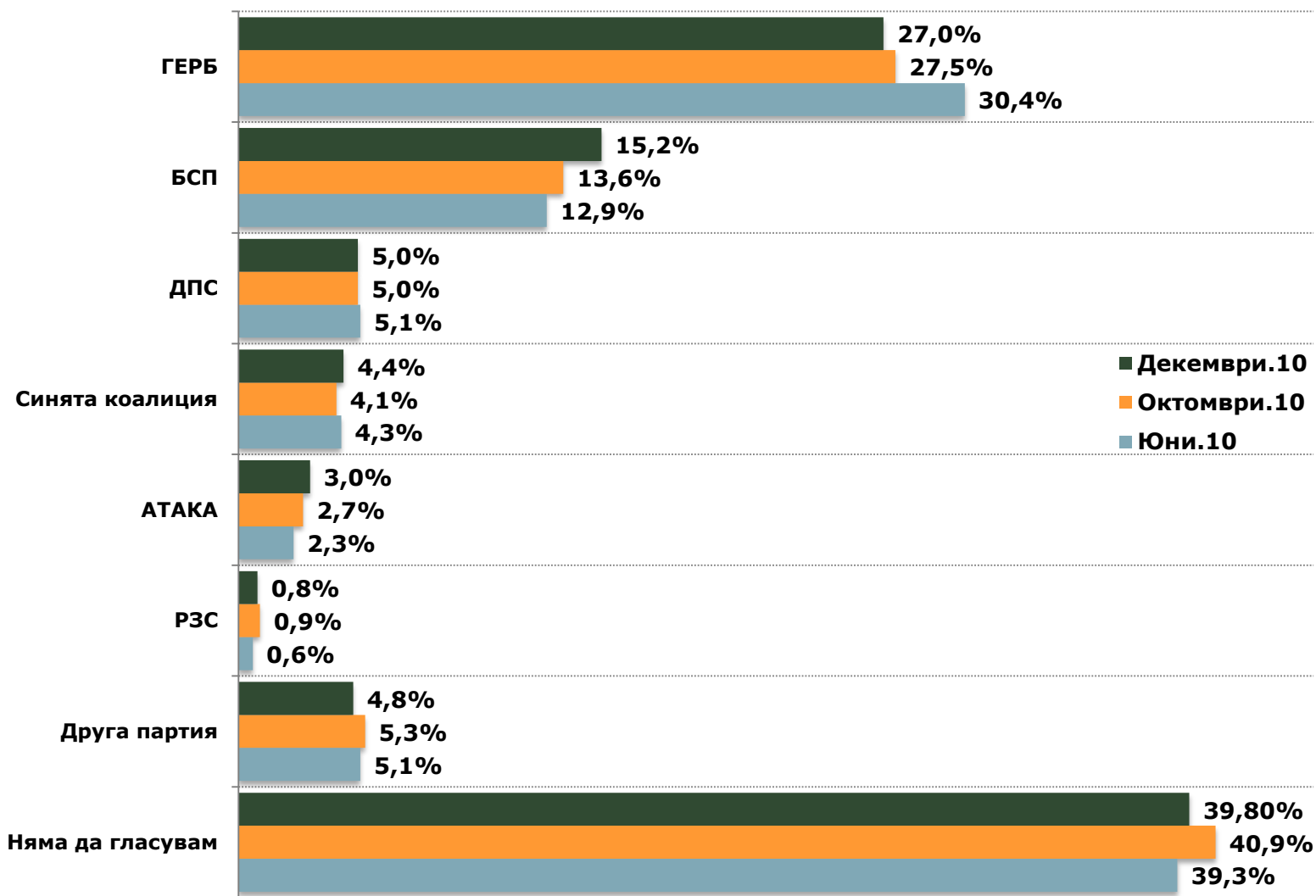

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДЕЙНОСТТА НА ПАРЛАМЕНТА

II. ЕЛЕКТОРАЛЕН ПОТЕНЦИАЛ

ЕЛЕКТОРАЛНИ НАГЛАСИ ЗА ПАРЛАМЕНТАРЕН ВОТ

ДОВЕРИЕ В ЛИДЕРИ НА ПАРТИИ

	VI.2010	X.2010	XII.2010
Бойко Борисов	40%	43%	42%
Сергей Станишев	10%	13%	15%
Иван Костов	9%	10%	9%
Мартин Димитров	9%	10%	11%
Волен Сидеров	6%	8%	10%
Ахмед Доган	5%	6%	7%
Яне Янев	4%	5%	7%

Протичащата поляризация на нагласите сериозно променя обществената атмосфера, в която ще се развиват политическите процеси през изборната 2011г. Променя я като среда, в която нараства чуваемостта към по-голяма палитра от критични позиции. Променя я и като ориентир за формиране мненията на мълчаливото мнозинство от гражданите, несимпатизиращи на определена политически сила, но определящи в голяма степен равнището на подкрепа за дадено управление.

Доколкото основната промяна, която изследването регистрира е в мненията и позициите на мобилните избиратели, а те обикновено избират своя фаворит непосредствено преди изборите, съществени размествания в електоралната картина на този етап не се наблюдават. ГЕРБ запазва преднина пред политическите си опоненти с 27%. БСП излиза от най-дълбоката си криза и леко подобрява позициите си (15.2%), но все още остава на значима дистанция от ГЕРБ. ДПС пази електоралното си ядро от около 5%. Устойчиви остават позициите и на Синята коалиция (4.4%). Към момента Атака е овладяла спада, който претърпя през предишните месеци и печели 3% електорална подкрепа.

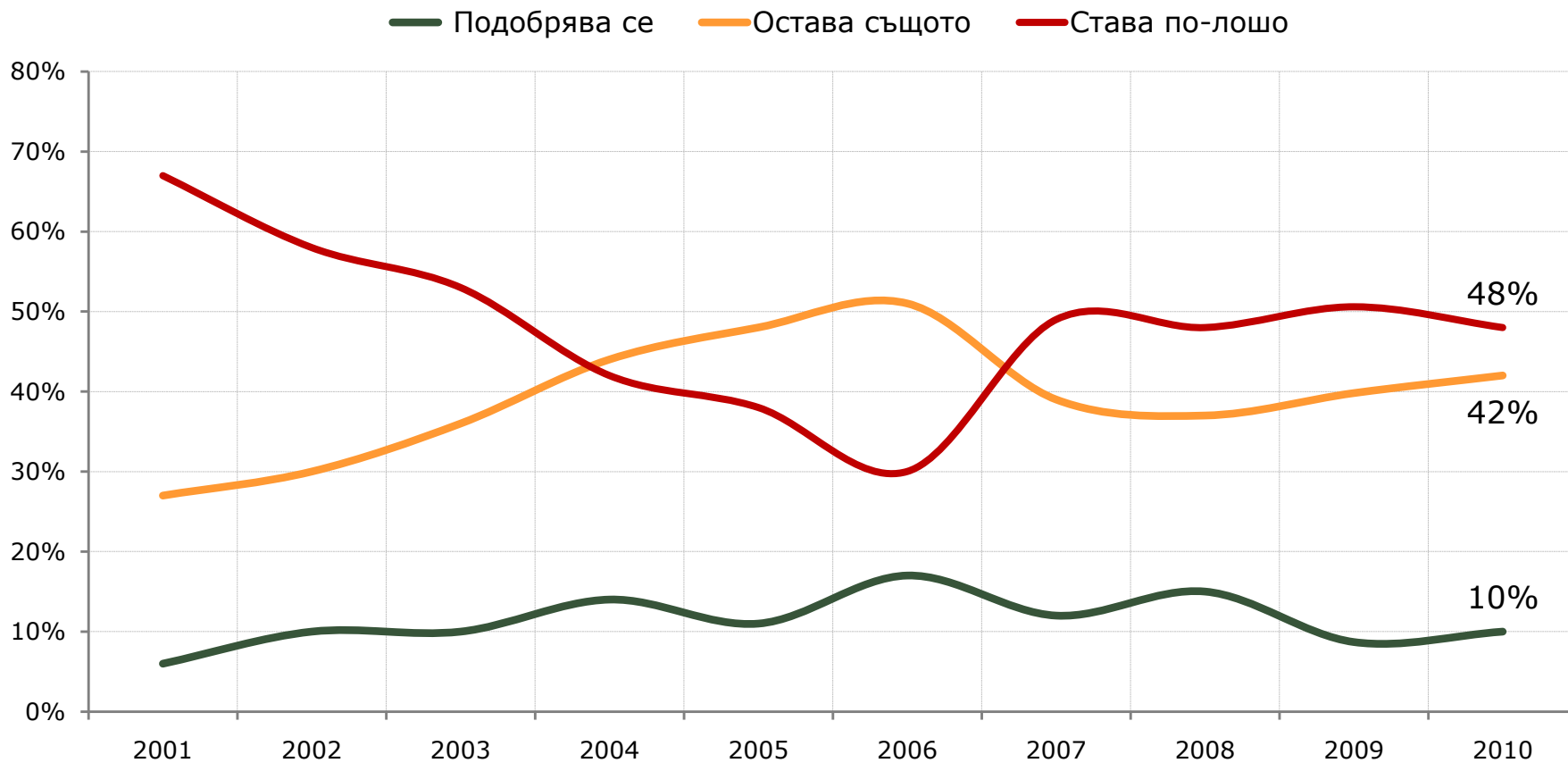
Като цяло, динамиката на обществените нагласи през 2010 г. сочи, че през 2011 пред управляващите се очертават две основни предизвикателства – съхраняване на започналия да ерозира морален кредит на доверие и преодоляване на негативните икономически тенденции.

III. ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕНДЕНЦИИ

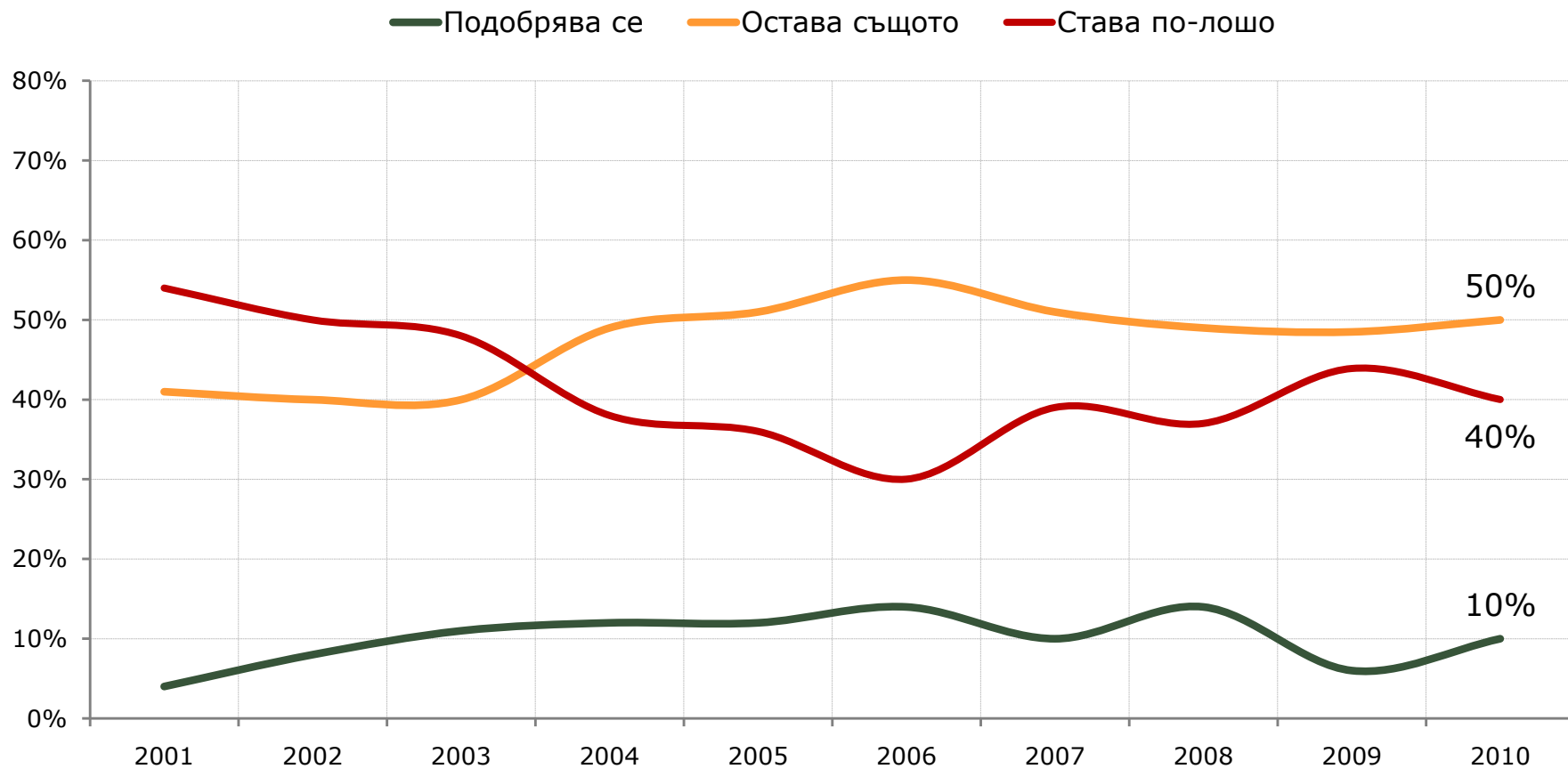
ТЕНДЕНЦИИ В ИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ НА СТРАНАТА И ДОМАКИНСТВОТА

В края на 2010г. оценките както за икономическото състояние на страната, така и на домакинствата, остават почти същите както в края на 2009г. Едва 10% са на мнение, че икономическият климат се подобрява, 42% смятат, че остава същият, а според 48% ситуацията се влошава. Почти еднакво критични са както хората с ниски доходи, пенсионерите и заетите в частния бизнес, така и хората на ръководни позиции и частните предприемачи. Подобни са оценките и за личния материален стандарт. Интересното тук е, че в личен план оценките са малко по-позитивни, отколкото на равнище страна.

ОЦЕНКА НА ОБЩОТО ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ НА СТРАНАТА

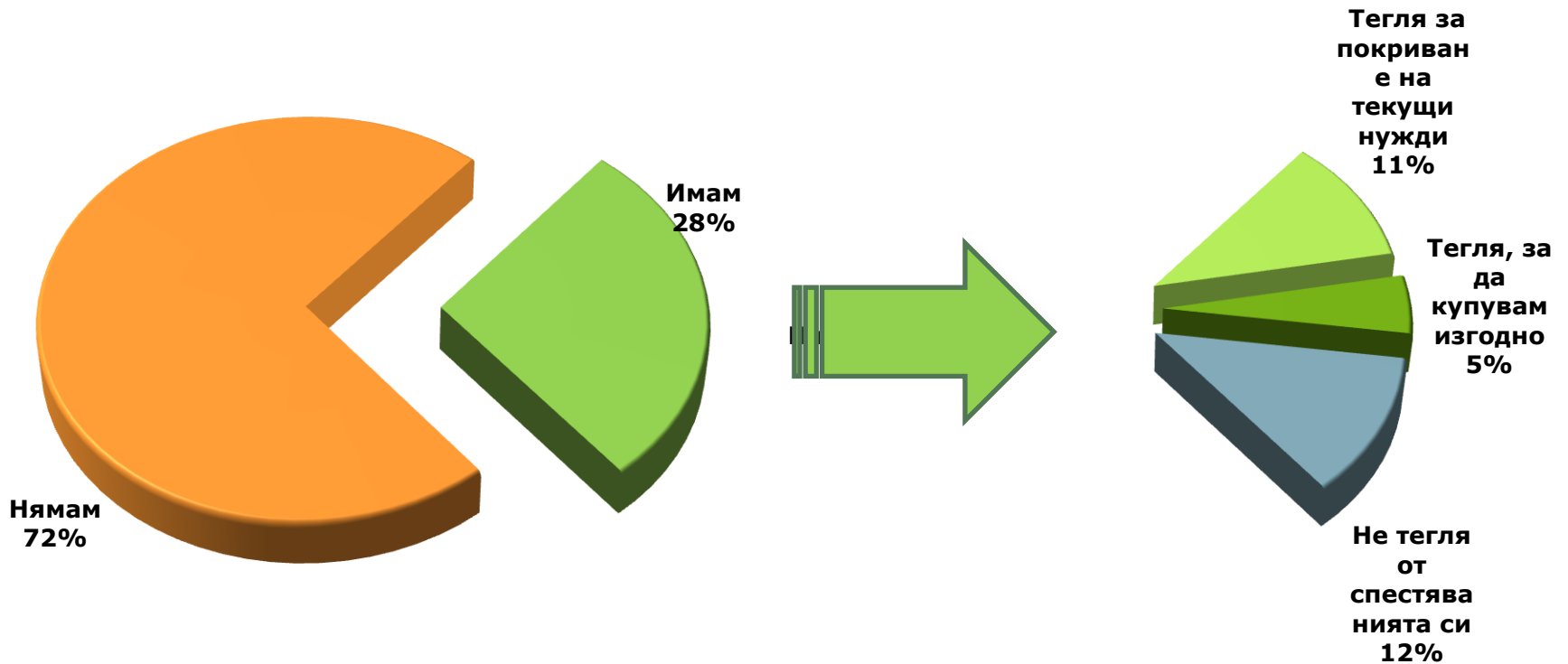

ОЦЕНКА ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА

В удържането на материалния стандарт на домакинствата своя принос имат и заделените в предишни години средства. Изследванията на Алфа Рисърч показват, че към момента 28% от българите имат някакви спестявания. Над половината от тях обаче (16%) са теглили от своите спестявания през последните месеци. Най-често причината е била недостиг на средства за покриване на разходите си (11%), докато само 5% са теглили от спестяванията си, защото в този период са имали възможност да правят изгодни покупки. Постепенното намаляване на индивидуалния резерв, както и затрудненията при тегленето на кредити, също ще влияят върху равнището на жизнения стандарт през следващата година.

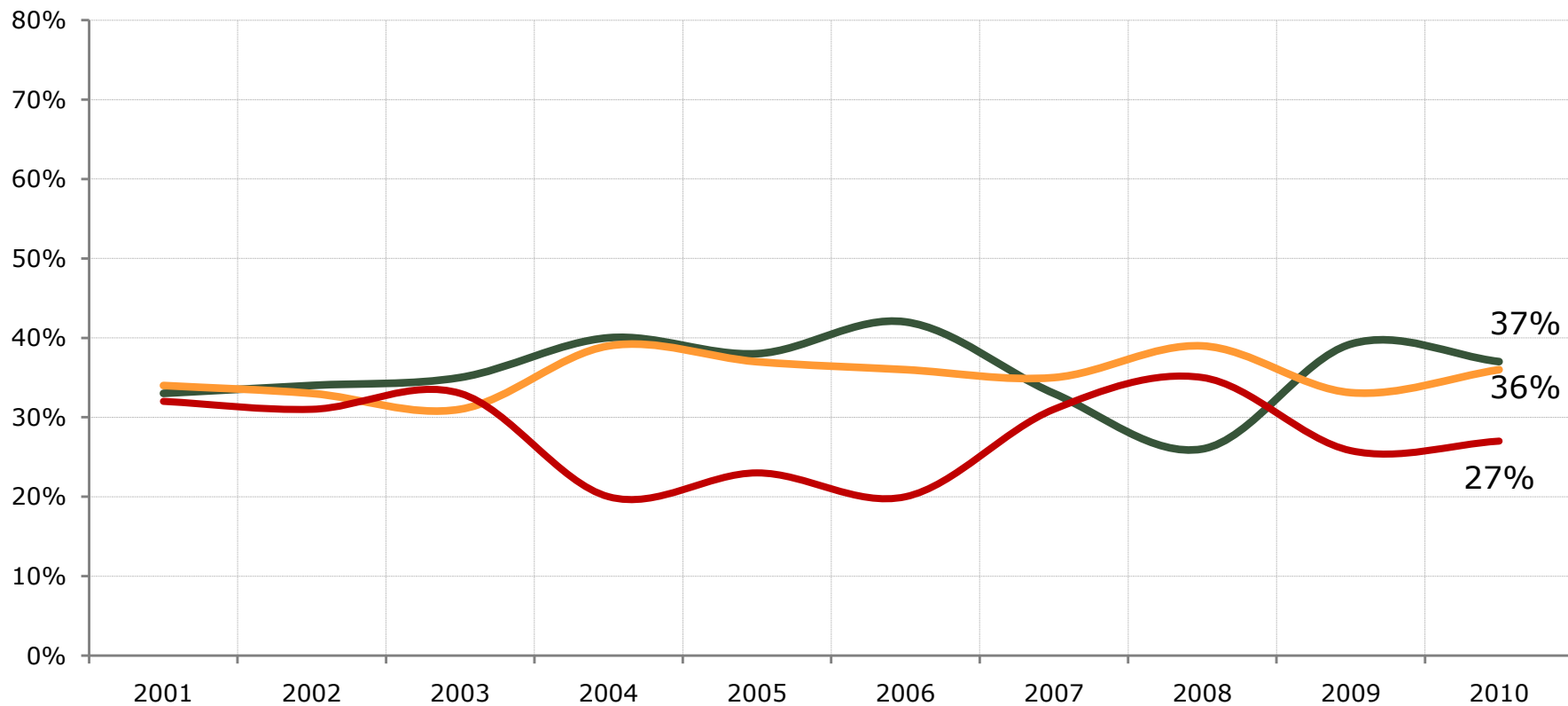
ХАРЧЕНЕ НА СПЕСТЯВАНИЯТА – ПРИНУДА ИЛИ ВЪЗМОЖНОСТ

Традиционно в края на всяка година оптимизмът за близкото бъдеще се възражда. Малко над една трета са оптимистите , срещу 24-27% песимисти. Най-значителен обаче остава делът (42%) на хората, които не виждат признаци на съществена промяна през следващата година. Като се имат пред вид запазващото се ниско равнище на доходите на българските граждани (по данни на Евростат те са едва 40% от средното за ЕС, измерено по критерия стандарт на покупателна сила), спадът на чуждите инвестиции и на потреблението, евентуално разминаване между очаквания и реалност може да катализира недоволство и напрежение в най-засегнатите социални групи. Обратното, предвижданото от управляващите икономическото оживление, нарастването на заетостта и доходите на населението след две тежки икономически години може да даде тласък на социалния оптимизъм. Както във всички европейски страни, така и у нас, икономическите процеси ще имат решаващ дял върху динамиката на политическата ситуация.

КАК ОЧАКВАТЕ ДА СЕ ПРОМЕНИ ИКОНОМИЧЕСКАТА СИТУАЦИЯ В СТРАНАТА

— Очаквам подобрене — Без промяна — Очаквам влошаване

ОЧАКВАНИЯ ЗА ПРОМЯНА НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТО

— Очаквам подобрене — Без промяна — Очаквам влошаване

